

คำวินิจฉัยของ นายอูระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๘/๒๕๔๗

วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๔๗

เรื่อง ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายประเสริฐ จองวิริยะวงศ์) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา
๒๒๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐

ข้อเท็จจริงได้ความว่า พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นโจทก์ ฟ้องนายประเสริฐ
จองวิริยะวงศ์ เป็นจำเลย ฐานความผิด คู้หมิ่นศาลหรือผู้พิพากษาในการพิจารณาพิพากษาคดี
โดยบรรยายฟ้องว่า จำเลยได้กระทำความผิดกฎหมายหลายกรรม โดยคู้หมิ่นนายชูชาติ ศรีแสง นายจิระ
บุญพจนสุนทร และนายวินัย วัฒนเศรษฐ์ ซึ่งเป็นผู้พิพากษาศาลฎีกาในการพิจารณาพิพากษาชั้นฎีกา
ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๘๓๓/๒๕๓๓ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๓๕๕/๒๕๓๓ ของศาลแพ่ง ระหว่าง
นายประเสริฐ จองวิริยะวงศ์ (จำเลยคดีนี้) กับพวก รวม ๓ คน โจทก์ นางจ๊กเกี้ยว แซ่จู้ จำเลย
เรื่อง เช่าทรัพย์ ขับไล่ โดยเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ จำเลยคดีนี้มีหนังสือขอความเป็นธรรมถึง
ประธานศาลฎีกา ซึ่งมีข้อความในหนังสืออันเป็นการคู้หมิ่นนายชูชาติ ศรีแสง นายจิระ บุญพจนสุนทร
และนายวินัย วัฒนเศรษฐ์ โดยประการที่น่าจะทำให้บุคคลทั้งสามเสียชื่อเสียง ถูกคู้หมิ่น

เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๕ และวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๓๕ จำเลยยื่นคำร้อง
ขอคัดค้านผู้พิพากษา โดยมีข้อความในคำร้องอันเป็นการคู้หมิ่นนายชูชาติ ศรีแสง โดยประการที่น่าจะ
ทำให้นายชูชาติ ศรีแสง เสียชื่อเสียง ถูกคู้หมิ่น นอกจากนี้ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ จำเลย
ยังได้มีหนังสือขอความเป็นธรรม ขอเปลี่ยนผู้พิพากษาต่อประธานศาลฎีกา โดยมีข้อความในหนังสือ
อันเป็นการคู้หมิ่นนายชูชาติ ศรีแสง นายจิระ บุญพจนสุนทร และนายวินัย วัฒนเศรษฐ์ โดยประการที่
น่าจะทำให้บุคคลทั้งสามเสียชื่อเสียง ถูกคู้หมิ่น ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๐
และมาตรา ๑๕๘ ต่อมานายชูชาติ ศรีแสง ยื่นคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วม ปราบฎีกาตามคดีหมายเลขดำที่
๑๔๓๐๕/๒๕๔๒

ศาลอาญาพิจารณาแล้ว พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา
๑๕๘ การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน เรียงกระทงลงโทษ ตามประมวลกฎหมาย

อาญา มาตรา ๕๑ วางโทษจำคุกกระหนงละ ๑ ปี และปรับกระหนงละ ๑๐,๐๐๐ บาท รวมจำคุก ๔ ปี และปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาพิพากษาคดีมีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๘ กึ่งหนึ่ง คงจำคุก ๒ ปี ปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท แม้การกระทำของจำเลยจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้พิพากษาและสถาบันศาลโดยส่วนรวม แต่ก็เป็นเรื่องที่อาจบังเกิดขึ้นได้ในสภาพสังคมยุคโลกาภิวัตน์ และจำเลยได้ยอมรับผิดโดยเข้ามอบตัวพร้อมทั้งให้การรับสารภาพโดยมีการขอขมาโทษต่อผู้เสียหาย อันเป็นข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นว่า จำเลยยังรู้สึกผิดชอบต่อสังคมและสถาบันศาล ด้วยเหตุนี้ เมื่อจำเลยไม่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน จึงเห็นสมควรให้โอกาสได้กลับตนเป็นพลเมืองดี โทษจำคุกจึงให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

โจทก์ร่วมอุทธรณ์ต่อศาลอาญา ขอให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาโดยไม่รอการลงโทษแก่จำเลย

ศาลอุทธรณ์ตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว มีข้อวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์ร่วมแต่เพียงว่า สมควรลงโทษจำเลยในสถานหนักและไม่รอการลงโทษหรือไม่ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยกับพวกเป็นโจทก์ ยื่นฟ้องนางงักเกี้ยว แซ่จู้ เป็นจำเลย เรื่อง เซ้าทรัพย์ ขับไล่ คดีขึ้นไปสู่การพิจารณาของศาลฎีกา ซึ่งมีโจทก์ร่วม นายจิระ บุญพจนสุนทร และนายวินัย วิมลเศรษฐ์ เป็นองค์คณะในการตัดสินคดี ก่อนอ่านคำพิพากษาศาลฎีกา ได้มีบุคคลนำสำเนาคำพิพากษาของศาลฎีกาไปให้จำเลยดู ซึ่งผลในการพิจารณา ปรากฏว่า จำเลยเป็นฝ่ายแพ้คดี จำเลยจึงยื่นคำร้องขอความเป็นธรรม และยื่นคัดค้านผู้พิพากษา เห็นว่า จำเลยในฐานะคู่ความในคดีย่อมมีความทุกข์ร้อนในคดีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาว่าผลการพิจารณาจะเป็นประการใด จะได้รับความยุติธรรมหรือไม่ การที่มีสำเนาคำพิพากษาศาลฎีกาออกไปสู่บุคคลภายนอกก่อนที่จะมีการอ่าน และวินิจฉัยให้จำเลยเป็นฝ่ายแพ้คดี จำเลยย่อมรู้สึกว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรม จำเลยจึงยื่นคำร้องขอความเป็นธรรมต่อประธานศาลฎีกา และยื่นคัดค้านผู้พิพากษา ซึ่งเป็นธรรมดาว่าจำเลยจะต้องดำเนินการทำงานของผู้พิพากษา ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นจำเลยก็จะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกัน ดังนั้น ในการกระทำความผิดของจำเลยนั้น มิได้เกิดขึ้นจากการกระทำโดยเจตนาให้ร้ายต่อสถาบันศาลยุติธรรมโดยไม่มีสาเหตุอันสมควรลงโทษสถานหนัก เมื่อพิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีดังกล่าวแล้ว และไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยกระทำความผิดมาก่อน

ดังนั้น ที่ศาลชั้นต้นให้โอกาสจำเลยกลับตัวเป็นพลเมืองดีโดยให้รอกการลงโทษไว้นั้น ศาลอุทธรณ์เห็น
พ้องด้วย อุทธรณ์โจทก์ร่วมฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน

โจทก์ร่วมฎีกาต่อศาลอาญา ขอให้ศาลฎีกาพิจารณาแก้คำพิพากษาของศาลชั้นต้นและศาล
อุทธรณ์ให้ลงโทษจำเลยสถานหนักโดยไม่รอกการลงโทษแก่จำเลย

จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลอาญา ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๖ ขอให้ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งให้ศาล
รัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย สรุปว่า คดีของจำเลยอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา เนื่องจากศาล
ฎีกากำลังจะพิจารณาฎีกาของโจทก์ร่วมในปัญหาข้อเท็จจริง ในประเด็นว่า จะรอกการลงโทษแก่จำเลย
หรือไม่ ซึ่งโดยปกติแล้ว โจทก์ร่วมจะฎีกาปัญหาข้อเท็จจริงไม่ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา มาตรา ๒๑๕ แต่โจทก์ร่วมได้ขอให้ผู้พิพากษาศาลอาญาซึ่งลงชื่อในคำพิพากษานุญาต
ให้ฎีกา และผู้พิพากษาศาลอาญาดังกล่าวได้อนุญาตให้โจทก์ร่วมฎีกา คดีจึงเข้าสู่การพิจารณาของ
ศาลฎีกา ซึ่งศาลฎีกาต้องอาศัยบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑
มาบังคับแก่คดีนี้ ศาลฎีกาจึงจะมีอำนาจพิจารณาซึ่งอาจจะพิจารณาไม่รอกการลงโทษแก่จำเลยก็ได้ ซึ่งจะ
ทำให้จำเลยถูกจำกัดเสรีภาพต้องนอนในเรือนจำนาน ๒ ปี ดังนั้น ศาลฎีกาจะนำบทบัญญัติดังกล่าวมา
บังคับแก่คดีจำเลยไม่ได้ เพราะบทบัญญัติดังกล่าวบางส่วนที่ใช้กับคดี ในส่วนที่บัญญัติว่า “ถ้าผู้
พิพากษาคนใดซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิเคราะห์เห็นว่า
ข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันสมควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกา” ขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญหลายมาตรา คือ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ ซึ่งบัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดี
เป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธย
พระมหากษัตริย์” เพราะการที่บทบัญญัติดังกล่าวเปิดช่องให้ผู้พิพากษาซึ่งได้พิพากษามาตรา ๒๑๕
ให้รอกการลงโทษแก่จำเลย และผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ก็ได้พิพากษายืนโดยไม่รอกการลงโทษแก่จำเลย
แล้วกลับบัญญัติให้ผู้พิพากษาดังกล่าวที่เห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุด
และอนุญาตให้ฎีกา นั้น เป็นการคืนคำ เนื่องจากจำเลยซึ่งได้รับการรอกการลงโทษซึ่งคดีสิ้นสุดแล้ว
โดยไม่โดนจำกัดสิทธิให้นอนในเรือนจำ กลับต้องให้ศาลฎีกาพิจารณาใหม่ว่าจะรอกการลงโทษหรือไม่
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓
ใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ นอกจากนั้น บทบัญญัติดังกล่าวยังขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ เพราะการบัญญัติให้ผู้พิพากษาที่ตัดสินให้จำเลยรอกการลงโทษ

แล้วกลับมาให้ศาลฎีกาพิจารณากลับความเห็นของผู้พิพากษาที่ตัดสินให้รอการลงโทษไปแล้วทำให้จำเลยอาจถูกศาลฎีกาพิพากษาไม่รอการลงโทษให้แก่จำเลย ซึ่งทำให้จำเลยถูกจำกัดเสรีภาพถูกจำคุก บทบัญญัติดังกล่าวจึงไม่เป็นธรรม ขัดต่อความสงบสุขของประชาชน เพราะผู้พิพากษาที่อ้างว่าพิเคราะห์เห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุด และอนุญาตให้ฎีกานั้นตามศีลธรรมอันดีงามของประชาชนแล้ว จะต้องมิบทบัญญัติให้อ่านาเฉพาะผู้พิพากษาที่ความเห็นแย้งและพิพากษาไม่รอการลงโทษแก่จำเลยเท่านั้น ดังนี้ เห็นได้ชัดเจนว่าคดีของจำเลยสิ้นสุดโดยการรอการลงโทษแล้ว กลับจะต้องถูกฟื้นคดีขึ้นมาใหม่ โดยบทบัญญัติดังกล่าวให้ผู้พิพากษาที่พิพากษาให้รอการลงโทษลงชื่ออนุญาตให้โจทก์ฎีกา เพื่อกลับให้จำเลยถูกจำคุก บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นการไม่ถูกไม่ควร ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เพราะการใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญการที่จะตัดสินรอการลงโทษและนำคดีมาพิจารณาใหม่เป็นการไม่คำนึงถึงเสรีภาพของจำเลย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ เพราะบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพต่อจำเลย และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เพราะบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ดังกล่าว เป็นการให้สิทธิศาลฎีกาตัดสินจำคุกจำเลย การจำคุกก็คือการจำกัดเสรีภาพให้บุคคลอยู่ได้เฉพาะในเรือนจำ เป็นการกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งเสรีภาพของจำเลย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ มีผลเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จำเลยจึงขอให้ศาลอาญาส่งคำร้องให้ศาลฎีการอการพิจารณาพิพากษา และส่งความเห็นตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลฎีกาเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี และไม่ปรากฏว่าเคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น จึงให้รอการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นของจำเลยดังกล่าวให้สำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และแจ้งให้สำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อแจ้งศาลฎีกาทราบ

คดีมีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และ มาตรา ๒๓๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๒๗ บัญญัติว่า “สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมาย ทั้งปวง”

มาตรา ๒๘ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้”

มาตรา ๒๙ บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อ

ทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพ ได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

มาตรา ๒๓๓ บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการ ตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ บัญญัติว่า “ในคดีซึ่งห้ามฎีกาไว้โดย มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าผู้พิพากษาคนใด ซึ่งพิจารณา หรือลงชื่อในคำพิพากษา หรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิเคราะห์ เห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกา หรืออธิบดีกรม อัยการลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้รับฎีกานั้นไว้พิจารณา ต่อไป”

มีข้อต้องพิจารณาก่อนเกี่ยวกับข้อโต้แย้งของผู้ร้อง ผู้ร้องโต้แย้งว่า กรณีที่ศาลชั้นต้นหรือศาล อุทธรณ์พิพากษาอรรถลงโทษ ผู้พิพากษาที่จะอนุญาตให้ฎีกาได้น่าจะเป็นผู้พิพากษาที่มีความเห็นแย้ง และเห็นว่าควรพิพากษาลงโทษโดยไม่รอการลงโทษแก่จำเลยเท่านั้น ไม่ใช่ผู้พิพากษาคนใดซึ่งพิจารณา หรือลงชื่อในคำพิพากษาในศาลชั้นต้นหรือศาลชั้นอุทธรณ์ก่อนอนุญาตให้ฎีกาได้ ตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ ที่บัญญัติว่า การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ซึ่งหมายความว่า ผู้พิพากษาเป็นตัวแทนพระมหากษัตริย์เมื่อให้ รอการลงโทษแล้วก็ไม่ควรกลับคืนคำ ซึ่งเป็นการไม่ถูกต้อง และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เพราะการใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กรต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และ เสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ การตัดสินให้รอการลงโทษ และนำคดีขึ้นมาพิจารณาใหม่ เป็นการไม่คำนึงถึงเสรีภาพของจำเลย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ เพราะบทบัญญัติ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพต่อจำเลย และ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เพราะบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ดังกล่าวเป็นการให้สิทธิศาลฎีกาตัดสินจำคุกจำเลย การจำคุกก็คือการจำกัดเสรีภาพให้

บุคคลอยู่ได้เฉพาะในเรื่องจำเป็นการกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งเสรีภาพของจำเลย นอกจากนี้ยังขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ ซึ่งบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ดังนี้ บทบัญญัติเฉพาะส่วนของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมีผลเป็นอันใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

พิจารณาคำโต้แย้งของผู้ร้องแล้ว เห็นว่า กรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ ผู้ร้องไม่ได้ระบุเรื่องอันเป็นเหตุให้ต้องใช้สิทธิ พร้อมทั้งข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้อง หรือมีคำขอที่ระบุความประสงค์จะให้ศาลดำเนินการอย่างไรพร้อมทั้งเหตุผลสนับสนุนที่ชัดเจนพอให้เข้าใจได้ คำโต้แย้งของผู้ร้องจึงไม่ชอบด้วยข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๖ (๓) และ (๔) จึงไม่พิจารณาวินิจฉัยรัฐธรรมนูญ มาตราดังกล่าว

สำหรับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งเป็นหลักการโดยทั่วไป โดยบัญญัติให้การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ไม่ได้ให้สิทธิแก่บุคคลที่จะอ้างว่ามีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามบทมาตรานี้ได้ จึงไม่พิจารณาวินิจฉัย

กรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ผู้ร้องโต้แย้งว่า หากศาลฎีการับฎีกาของโจทก์ร่วม และพิพากษาโดยไม่รอกการลงโทษ ผู้ร้องก็จะถูกลงโทษจำคุก ถูกขังในเรือนจำ อันเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพนั้น เห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ ซึ่งเป็นเรื่องสิทธิของบุคคลที่มีอยู่โดยชอบตามรัฐธรรมนูญแต่อาจถูกจำกัดสิทธิได้ด้วยกฎหมายเฉพาะที่มีบทบัญญัติให้จำกัดสิทธิเช่นว่านั้น แต่กรณีของผู้ร้อง ผู้ร้องถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีอาญา อาจถูกลงโทษปรับ ขัง หรือจำคุก เมื่อจำคุกแล้วอาจรอกการลงโทษหรือไม่รอกการลงโทษก็ได้ซึ่งอยู่ในดุลพินิจของผู้พิพากษาที่พิจารณาคดี ไม่ใช่เป็นเรื่องการจำกัดสิทธิและเสรีภาพโดยมิชอบตามรัฐธรรมนูญ นอกจากนั้น กรณีของผู้ร้องก็เป็นเรื่องคาดการณ์ในอนาคตว่า ศาลฎีกาอาจไม่รอกการลงโทษและผลร้ายก็จะตกแก่ผู้ร้อง ซึ่งเป็นเรื่องในอนาคตเหตุการณ์ยังไม่เกิดขึ้นไม่อาจกล่าวอ้างเพื่อให้พิจารณาวินิจฉัยได้ จึงไม่พิจารณาวินิจฉัยในประเด็นนี้

สำหรับกรณีที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ที่บัญญัติให้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาคดีหรือลงชื่อในคำพิพากษาในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ เห็นว่า ข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรคู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกา ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ เพราะผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีได้ปรึกษาคดีเห็นด้วยกับองค์คณะและลงชื่อในคำพิพากษาแล้วไม่ควรจะอนุญาตให้ฎีกาได้ พิจารณาแล้ว เห็นว่า โดยหลักการเมื่อศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาแล้วก็ย่อมอุทธรณ์ฎีกาได้ตามปกติ แต่ก็มีข้อจำกัดที่ห้ามมิให้ฎีกา เช่น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๒๐ แต่ถ้าหากต้องการจะฎีกาในกรณีที่ห้ามฎีกาตามมาตราดังกล่าวก็ต้องดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ที่อนุญาตให้ฎีกาเพื่อศาลสูงสุดได้พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งก็เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม การอนุญาตให้ฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ เป็นไปตามอำนาจของศาลที่มีอยู่ตามรัฐธรรมนูญ และตามกฎหมาย จึงไม่ได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ